

Om några skyldigheter som skolan inte har

Skolan har några skyldigheter som är tvingande. Och några som inte är det. Det finns t.ex. inte något juridiskt ansvar att förse alla elever med godkända kunskaper - inte ens de elever som får extra anpassningar eller särskilt stöd. Inte heller är det en skyldighet att ge alla elever en livslång lust att lära. Det så kallade kompensatoriska uppdraget saknar helt definierade resultatkrav.

I Skollagen beskrivs några av skolans icke tvingande uppdrag på följande sätt. Jag markerar de ställen i lagtexten med versaler som är väsentliga i sammanhanget.

Kunskaper och värden - lärande och lust

"Utbildningen inom skolväsendet syftar till att barn och elever ska inhämta och utveckla kunskaper och värden. Den SKA FRÄMJA alla barns och elevers utveckling och lärande samt EN LIVSLÅNG LUST ATT LÄRA." (1 kap 4 §)

Min kommentar: Kravet hade varit tvingande om det stått att skolan ska se till så att alla barn och elever får en livslång lust att lära.

Stöd och stimulans så långt möjligt

"I utbildningen ska hänsyn tas till barns och elevers olika behov. Barn och elever ska ges stöd och stimulans så att de utvecklas SÅ LÅNGT SOM MÖJLIGT." (1 kap 4 §)

Min kommentar: Kravet kan rimligen inte definieras annorlunda. Ett alternativ vore att alla elever ska nå sina egna betygsmål. Men vem vill ha en sådan skola?

Det kompensatoriska uppdraget

"En STRÄVAN ska vara att uppväga skillnader i barnens och elevernas förutsättningar att tillgodogöra sig utbildningen." (1 kap 4 §)

Min kommentar: Kravet hade varit juridiskt meningsfullt, dvs. tvingande, om det istället stått att skolan ska uppväga skillnader i barnens och elevernas förutsättningar att tillgodogöra sig utbildningen.

Elevers rätt till stöd

Skollagens 3 kap 2 § beskriver denna rätt på följande sätt.

"Alla barn och elever i samtliga skolformer och i fritidshemmet ska ges den ledning och stimulans som de behöver i sitt lärande och sin personliga utveckling för att de utifrån sina egna förutsättningar ska kunna utvecklas SÅ LÅNGT SOM MÖJLIGT enligt utbildningens mål." (3 kap 2 §)

Min kommentar: Kravet hade varit tvingande om inte begreppet "så långt som möjligt" funnits med. Varje huvudman, skola eller rektor kan alltid försvara sig på följande sätt: Vi sätter in stöd för alla elever som har det behovet och vi gör det i varje enskilt fall upp till den yttersta gränsen för våra möjligheter.

Elever med funktionsnedsättning

"Elever som till följd av en funktionsnedsättning har svårt att uppfylla de olika betygskriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper som gäller, ska ges stöd som syftar till att SÅ LÅNGT SOM MÖJLIGT motverka funktionsnedsättningens konsekvenser." (3 kap 2 §)

Min kommentar: Även här hade kravet varit tvingande om begreppet "så långt som möjligt" tagits bort.

Det särskilda stödet

"För en elev i grundskolan, anpassade grundskolan, specialskolan och sameskolan ska det särskilda stödet ges på det sätt och i den omfattning som behövs för att eleven ska HA MÖJLIGHET att uppfylla de betygskriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas." (3 kap 10 §)

Min kommentar: Detta krav hade varit tvingande om det istället stått att det särskilda stödet ska ges på det sätt och med den omfattning som gör att eleven uppfyller de betygskriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas.